

MEDEEA WEINBERG, CORNELIA CHIMIȘLIU

•
 ORDINUL DIPTERA ÎN COLECȚIILE
 MUZEULUI DIN CRAIOVA

Prezentul conspect al familiilor : *Solvidae*, *Stratiomyidae*, *Nemestrinidae*, *Asilidae*, *Therevidae*, *Bombyliidae*, *Platystomatidae* și *Sciomyzidae*, existente în colecțiile Muzeului din Craiova, se înscrie în acțiunea ce revine muzeelor de specialitate din țară, legat de cunoașterea bogățiilor naturale de pe raza lor de acțiune (Băcescu M., 1981).

Colecția de diptere, se află la acest muzeu la începuturile ei. Materialul ce face obiectul cercetării noastre numără 156 exemplare și provine în marea lui majoritate de pe teritoriul județului Dolj. În lucrarea de față, odată cu stabilirea pentru acest județ, a componentei în specii a acestor familii de diptere, semnalăm și speciile colectate din județele limitrofe (Gorj, Vilcea, Olt, Mehedinți) ca și un număr foarte mic de exemplare capturate din Dobrogea.

Această colecție are trei etape distincte de formare. Începînd din anul 1950 au fost colectate cu totul sporadic pînă în anul 1958 un număr mic de exemplare de diptere la care s-au adăugat altele capturate între 1964—1969 după care se reiau colectările de abia în anul 1980. Primele materiale, adunate în etapele 1950—1958 și 1964—1969, sînt datorate strădaniei celor ce au lucrat la secția de științele naturii a acestui muzeu. Tuturor le aducem mulțumirile noastre și în mod special aceluia care au colectat pînă în 1969 un mare număr de exemplare și anume Elena Bazilescu și Irnina Păunescu.

Județul Dolj, situat în sud-vestul țării pe cursul inferior al Jiului, limitat la sud de Valea Dunării, are un relief ce prezintă două zone distincte : cea din nord, cîmpia piemontană a Bălăciței și la sud de cîmpia Dunării, întreg teritoriul fiind încă insuficient cercetate. Acest fapt se confirmă și prin puținele semnalări existente din această parte a țării

în publicațiile cu caracter de sinteză (Rozkisny R., Medeea Weinberg, 1966 și 1979 ; M. A. Ionescu, M. Weinberg, 1971 ; M. Weinberg, 1968 ; Chvala M., Medeea Weinberg, 1969) la familiile ce ni le propunem spre studiu în prezenta lucrare.

Clima temperat-continentală de cîmpie cu influență mediteraneană mai accentuată și mare diversitate de biotopuri, sînt fapte ce pledează pentru existența aici a unei entomofaune bogate și interesante. În cîmpia Bălăciței, cu altitudinea de 200 m, întîlnim pilcure de păduri cu diferite specii de stejar (brumăriu, pufos, pedunculat), cer, gîrnițe, gorun, tei, frasin, arțar, subarboret bine dezvoltat și pășuni naturale. În Cîmpia Dunării, în împrejurimile Calafatului și Bechetului, sînt dune de nisip, în cea mai mare parte fixate prin culturi, și lunca largă a Dunării, cu zăvoaie compuse din diferite specii de salcie, plop, stejar pedunculat și ulm.

Pentru a putea avea spectrul complet al speciilor din aceste locuri, se impune efectuarea unor colectări sistematice, care trebuiesc începute din primele zile ale lunii martie pînă la sfîrșitul lui octombrie, perioadă ce poate fi mărită legat de condițiile meteorologice.

Materialul existent în prezent în colecțiile secției de științele naturii a fost capturat începînd din luna aprilie pînă la sfîrșitul lui septembrie. Cu toate că el nu este numeros, prin cercetarea lui și stabilirea apartenenței la familii și specii, în afară că se atestă începuturile colecției de diptere la acest muzeu se duc înainte cunoștințele actuale privind răs-pîndirea faunei dipterologice în țara noastră.

Pe baza cercetării numărului de 156 exemplare existente în colecțiile muzeului, la cele 9 familii de diptere, stabilim prezența a 34 de specii din care 28 sînt capturate din județul Dolj.

Lista prescurtărilor folosite în text

Lista prescurtărilor folosite în text

Dolj = Dj. ; Gorj = Gj. ; legit = lg. ; Mehedinți = Mh. ; Tulcea = Tl. ; Vîlcea = Vl.

În continuare prezentăm speciile pe familii.

Fam. SOLVIDAE Enderlein 1914

Din această familie sînt cunoscute în țară 3 specii din care o specie este în colecție într-un exemplar.

Solv amarginata (Mg.), 1820, 1 Cleanov (Dj.), 29.VI.1951.

Fam. STRATIOMYDAE Latreille, 1802.

Din această familie am identificat din cele 59 specii semnalate în România 5, pe baza unui număr de 37 exemplare.

Chloromyia formosa (Scop.), 1763, 1 ♂, 4 ♀♀ Filiași (Dj.) 11.VI.1967 ; 1 ♀ Lunca Jiului Craiova (Dj.) 17.VI.1968 ; 1 ♂ Melinești (Dj.), 15.VI.1967 ; 1 ♀ Căpreni (Gj.) 13.VI.1967, 2 ♂♂, 1 ♀ Mofleni (Dj.) 17.VI.1968 ; 3 ♂♂,

3 ♀♀ Craiovița (Dj.) 30.V.1969 ; 1 ♂ Craiova (Dj.) 21.VI.1969 ; 1 ♀ Craiova Parc (Dj.) 27.V.1981 ; 1 ♂ Poiana Mare (Dj.) 30.V.1981.

Ch. speciosa (Macq.) 1834 2 ♀♀ Posodari-Pădurea Dăbuleni (Dj.), 29.V.1968. Specia a fost semnalată de la Mofleni (Dj.) de Rozkosny și Weinberg (1979).

Stratiomys chamaeleon (L.) 1758 1 ♂, 2 ♀♀ Cringu (VI.) 18.VII.1951.

Odontomyia viridula (F.) 1775 1 ♂ Cringu (VI.) 18.V.1951 ; 4♂♂, 2 ♀♀ Fiiși (Dj.) 11.VI.1967 ; 1 ♀ Rotonda (Baltă Craiova) (Dj.) 29.VII.1967 ; 2 ♀♀ Craiova (Dj.), 17.VI.1969. A mai fost semnalată de la Dăbuleni (Dj.) de Rozkosny și Weinberg (1979).

Lasiopa calva (Mg.) 1822, 2 ♀♀ Craiova (Dj.), 17.VI.1969, fiind semnalată la Amărăști și Ocolna (Dj.) de Rozkosny și Weinberg (1979).

La aceste 6 specii, din care doar 3 au fost semnalate anterior de pe acest teritoriu de Rozkosny și Weinberg (1979), se mai adaugă 2 citate de acești autori și anume *Stratiomys equestris* Mg. de la Dăbuleni și Craiova (Dj.) și *Odontomyia hydroieon* (L.) de la Bucovăț Craiova și Călărași (Dj.).

Fam. NEMESTRINIDAE Macquart, 1834

Din această familie cu reprezentanți relictari terțiari, este conservat un singur exemplar ce aparține uneia din cele două specii semnalate în România.

Rhynchocephalus caucasicus Fisch. 1806 ♀ Negoii (Dj.), 8.VII.1981.

Această specie a mai fost semnalată în județul Dolj de la Bucovăț (M. Weinberg, 1974).

Fam. ASILIDAE (Leach), 1819

Asilidele citate în țară (Ionescu, Weinberg 1971 și Weinberg 1975) prin 123 specii, sînt prezente în colecție prin 11 specii într-un număr de 80 exemplare.

Stichopogon scaliger (Lw.) 1847 1 ♀ Desa (Dj.), 9.IX.1981 ; 1 ♀ Leamna (Dj.), 7.VIII.1968.

Dasygogon octonotatus (Lw.) 1869, 47♂♂, 8 ♀♀ Negoii (Dj.), 10.VII.1981.

Choerades fimbriata (Mg.) 1820, 1♂ Leamna (Dj.), 5.VII.1967 ; semnalat din județul Dolj de Ionescu și Weinberg (1971).

Echthistus cognatus (Lw.), 1849, 1 ♀ Craiova parc (Dj.), 20.VII.1951, Weinberg (1975) o semnalează pentru fauna României din județul Mehedinți. Prin această găsire răspîndirea ei în fauna țării este extinsă.

Stilpnogaster aemula (Mg.) 1820 1♂, 1 ♀ Rinca (Gj.), 3.VIII.1980.

Philonicus albiceps (Mg.) 1820, 2 ♀♀ Leamna (Dj.), 4.VII și 17.VII.1967 ; 1 ♀ Negoii (Dj.), 10.VII.1981 ; 1♂ Racovița (Dj.), 5.VIII.1981. Această specie a fost semnalată de la Căciulătești (Dj.) de Ionescu și Weinberg (1960) și de la Timburești (Dj.) de Bobîrnac, Matei și Costescu (1974) și Bobîrnac (1976).

Machimus annulipes (Brull.) 1834 1 ♂ Bumbesti (Gj.), 4.V.1967.

M. atricapillus (Fall.) 1814 1♂ Gura Văii (Podari-Craiova) (Dj.), 8.VIII.1980 ; 1♂ Craiova (Dj.), 26.VIII.1980.

M. cingulatus (F.) 1781, 3♂♂, 3 ♀♀ Poiana Mare (Dj.), 8.VIII.1981, 2 ♂♂ aceeași localitate 10.VIII.1981; 1♂ Desa (Dj.), 9.IX.1981; 1♂ Letea (Delta Dunării) 6.IX.1981.

M. rusticus (Mg.) 1820, 1 ♀ Bucovăț (Dj.), 20.VIII.1980. A fost semnalată de la Căciulătești (Dj.) de Ionescu și Weinberg (1960).

Neomochtherus flavicornis (Ruthe), 1831 1 ♀ Gutu (Mh.), 5.IX.1967.

Remarcăm că din cele 11, specii doar 3 au fost citate anterior (Ionescu și Weinberg 1960, 1971 și Bobîrnac, Matei, Costescu 1974 și Bobîrnac 1976) la care se alătură *Choerades fulva* Mg. și *Echithistus rufinervis* Wied. (Ionescu și Weinberg 1971), specii care nu sînt reprezentate încă în colecțiile acestui muzeu.

Fam. TEHEREVIDAE Westwood, 1840

Din această familie sînt conservate 6 exemplare aparținînd : la 2 specii din cele 23 găsite în România.

Thereva annulata (F.) 1805 1 ♀ Poiana Mare (Dj.), 10.IX.1981.

Th. nigripes Lw. 1846 1 ♀ Cringu (VI.), 18.VI.1951; 2 ♂♂, 2 ♀♀ Craiova (Dj.), 3.VI.1951, 3.VII.1957, 2, 21.VIII.1956, 1950.

Ambele specii sînt semnalate acum pe acest teritoriu de pe care se cunoștea doar *Psilocephala laticornis* Lw. citată de Weinberg (1968) prima dată în România de la Poiana Mare, rămasă pînă azi singura mențiune de pe teritoriul țării noastre.

Fam. BOMBYLIIDAE Westwood, 1840

Cunoscute în țară într-un număr de 84 specii sînt reprezentate în colecție prin 6 specii cu 20 exemplare.

Bombylius ater (Scoop.) 1763, 1 ♀ Leamna (Dj.), 5.VI.1981; 2 ♀♀ Segarcea (Dj.), 20.VI.1981.

B. discolor (Mink.) 1796, 1♂, 1♀ Pădurea Băniei (Dj.), 15.IV.1981.

B. major (L.) 1758, 1 ♀ Pădurea Băniei (Dj.), 15.IV.1981.

Systoechus ctenopterus (Mik.) 1796, 1♂ Bucovăț (Dj.), 23.IX.1981.

Hemipenthes morio (L.) 1758, 1 ♀ Sohodol (Gj.), 17.VI.1964; 1♂ Bahna Vîrciorova (Mh.) 9.VII.1966; 2♂♂; 2♀♀ Tismana (Gj.), 7.VII.1966; 1♀ Bunoaica (Mh.), 9.VII.1966; 4♂♂ Posodari (Dj.), 29.V.1968.

Villa circumdata (Mg.), 1820, 1♂, 1♀ Craiova (Dj.), 18—22.VI.1951 și 1958; 1♂ Gutu (Mh.), 5.IX.1967.

Toate aceste specii sînt semnalate din zonă pentru prima dată.

Fam. CONOPIDAE Stephens, 1829

Din cele 45 de specii semnalate în țară în colecții este o singură specie într-un exemplar.

Thecophora pusilla (Wied.) 1824, 1 ♂ Segarcea (Dj.), 20.VI.1981.

Alături de specia citată acum, din zonă au mai fost menționate alte 2 specii de Chvala și Weinberg (1969) și anume : *Physocephala vittata* (F.) de la Filiași (Dj.) și *Thecophora fulvipes* (Rob. Des.) de la Segarcea (Dj.).

Fam. PLATYSTOMATIDAE Frey, 1921

Familie recent luată în studiu în România (Weinberg 1981) este cunoscută prin 7 specii din care în colecții există una într-un exemplar. *Platystoma seminationis* (F.) 1775 1 ♂ Bumbști (Gj.), 4.VI.1967.

Fam. SCIOMYZIDAE Macquart, 1843

Existente în colecții 9 exemplare ce aparțin la 6 specii din cele 46 cunoscute în România.

Pherbellia griseola (Fl.) 1820, 1 ♂ 1 ♀ Poiana Mare (Dj.), 10.IX.1981.
Tetanocera arrogans (Mg.) 1830, 1 ♀ Tulcea (Tl.), 12.IX.1981.
Trypetoptera punctulata Scop.) 1763, 1 ♂, 2 ♀♀ Poiana Mare, 10.IX.1981.

Pherbina intermedia (Verb.) 1948, 1 ♂ Craiova (Dj.), 8.VII.1968.
Coremacera manni (Schin.) 1864, 1 ♀ Gutu (Mh.), 5.IX.1967.
Sepedon spinipes (Scop.) 1763 1 ♀ Desa (Dj.), 9.IX.1981.

Din aceste 6 specii 4 sînt acum semnalate de pe teritoriul județului Dolj. În concluzii reliefăm că de pe teritoriul județului Dolj au fost semnalate anterior din aceste familii 14 specii. Prin prezenta lucrare numărul se ridică la 34 de specii din care 28 sînt prezente în colecțiile Muzeului Olteniei-Craiova și doar 7 din cele colectate anterior nu au fost încă re-găsite.

BIBLIOGRAFIE

1. Băcescu M., 1981 — *Rolul și contribuția muzeelor de științele naturii la cunoașterea și valorificarea complexă a florei și faunei R. S. România precum și a folclorului legat de ele*, „Rev. Muzeelor și Monumentelor. Muzeu” 5, 29—34.
2. Bobîrnac B., Matei Iulia, Costescu C., 1974 — *Entomofauna culturii grîului din zona nisipoasă a Olteniei*. „Studii și comunicări — Subcomisia Monumentelor Naturii din Oltenia”.
3. Bobîrnac B., 1976 — *Cu privire la ecologia entomofaunei în condițiile Olteniei* (Nota V), Studii și comunicări”, Subcomisia Monumentelor Naturii din Oltenia.
4. Chvala M., Weinberg Medeea, 1969 — *A review of the Conopid-Flies (Diptera, Conopidae) of Rumania*. Acta Fau. Ent. Mus. Nat., Pragae, 13, 154 : 191—204.
5. Ionescu M. A., Weinberg Medea, 1960 — *Specii de Asilidae (Diptera-Asilidae) din R.P.R.* Colecția Petru Șuster. „Studii și cercetări” Biol., Șt. Agric., Academia R.P.R., Iași, 11, 2 : 301—313.
6. Ionescu M. A., Weinberg Medeea, 1971 — *Diptera-Asilidae Fauna R. S. România*, 11, 11, Ed. Academiei R.S.R.
7. Rozkosny R., Weinberg Medeea, 1966 — *Die rumanischen Sciomyziden I (Diptera)*, Faun. Abhand. Stat. Mus. Tiererk, Dresda, 7, 25 : 265.
8. Rozkosny R., Weinberg Medeea, 1979. *An account of the Rumanian Stratiomyoidea (Diptera)*. Scripta Fac. Sci. Ujep. Brunensis, Biologica, 1, 9 : 49—64.
9. Weinberg Medeea, 1968 — *Nouvelles espèces de diptères dans la faune de la Roumanie*. Trav. Mus. Hist. Nat. „Grigore Antipa”, 9 : 432—433.
10. Weinberg Medeea, 1974 — *Contributions to the knowledge of the species Rhynocephalus caucasicus Fischer (Diptera-Nemestrinidae)*. Trav. Mus. Hist. Nat. „Grigore Antipa”, 15 : 181—189.
11. Weinberg Medeea, 1975 — *Echthistius cognatus Loew (Diptera, Asilidae) from Romania and new data concerning the g. Echthistius*, Trav. Mus. Hist. Nat. „Grigore Antipa”, 16 : 207—213.
12. Weinberg Medeea, 1981 — *Nouvelles données sur la présence en Roumanie de quelques familles de diptères*. Trav. Mus. Hist. Nat. „Grigore Antipa”, 23.

ORD. DIPTERA (PARS) DANS LES COLLECTIONS DU
MUSÉE DE L'OLTENIE-CRAIOVA

MEDEEA WEINBERG, CORNELIA CHIMIȘLIU

RÉSUMÉ

Le département de Dolj, situé au sud-ouest du pays, a un climat tempéré continental de plaine, avec une forte influence méditerranéenne, ce qui plaide, à côté de la grande diversité de biotopes, en faveur de l'existence dans cette zone d'une entomofaune riche et intéressante.

Les collections de ce musée comprennent aussi un nombre de Diptères pas encore identifiés dont on a séparé les représentants appartenant à 9 familles qui font l'objet de ce travail.

L'étude de 156 spécimens de Diptères des collections du Musée de l'Olténie (Craiova) a permis l'identification de 34 familles des Solvidae-1 espèce; 1 spécimen comme suit; famille des Stratiomyidae-6 espèces, représentées par 37 spécimens; Nemestrinidae-1 espèce, 1 spécimen; Asilidae-11 espèces, 80 spécimens; Therevidae-2 espèces, 6 spécimens; Bombyliidae 6 espèces, 20 spécimens; Conopidae-1 espèce, 1 spécimen; Platyostomatidae 1 espèce, 1 spécimen; Sciomyzidae-6 espèces représentées par 9 spécimens.

Ces matériels viennent attester les commencements de l'organisation de la collection de Diptères au sein du musée mentionné ci-dessus, fournissant en temps des données précieuses concernant la répartition de ces espèces en Roumanie, jusqu'à présent, on a signalé de cette zone 14 espèces. Ce nombre est porté à 34 espèces par l'identification de cette collection qui est encore à ses débuts.